

Försvarsdepartementet

Datum
2025-05-06

fo.remissvar@regeringskansliet.se

Diarienummer
Fö2025/00151

Halmstads kommuns yttrande över betänkandet Plikten kallar! En modern personalförsörjning av det civila försvaret (SOU 2025:6)

Sammanfattning

Halmstads kommun tillstyrker flera förslag i remissen men vill speciellt poängtera att det krävs förtydligande kring deltidbrandmän och frivilliga brandvärn/värnanslutnas förmåga att kunna teckna avtal om tjänstgöring i höjd beredskap. Kommunen vill också poängtera att en nationell funktion och inte en sektor utses som samordnare för personalförsörjningen.

Synpunkter

Halmstads kommun tillstyrker att civilplikten aktiveras brett inom det civila försvaret (avsnitt 16.2) samt att civilplikt behövs för att tillgodose vissa behov av personalförstärkning (avsnitt 17.2.1).

Kommunen vill också understryka att utredningen om polisens beredskap (JU 2023:20) som omnämns i avsnitt 17.2.1 är viktig för den kommunala verksamheten då polismyndighetens bevakningsuppdrag kan förändras. Under vissa omständigheter kan kommunen ha behov av bevakning av samhällsviktiga verksamheter/anläggningar och eftersom risken för att polispersonal måste prioriteras hårt i händelse av höjd beredskap är stor, behöver kommunen kunna nyttja annan personal till sådana bevakningsuppdrag.

Kommunen är enig med utredningen om att det behöver undersökas närmare i vilken mån deltidbrandmän samt frivilliga brandmän/värnanslutna kan förmås att teckna avtal om tjänstgöring vid höjd beredskap (avsnitt 18.11.3).

Enligt utredningen ska personalförsörjning inom totalförsvaret grundas i ordinarie anställning, vilket anses rimligt för de flesta verksamheter. För deltidbrandmän innebär det att de ska arbeta som vanligt vid sin ordinarie arbetsgivare samt vara deltidbrandmän som vanligt. Deltidsbrandmännen är en kritisk del av räddningstjänstorganisationen, och vid höjd beredskap kan dessa behöva användas mer än i fredstid. För att bygga en krigsorganisation som kan bestå över tid kommer delar av deltidbrandmännen behöva arbeta mer på räddningstjänsten.

Här emotses ett förtydligande av förslaget 6 kap 4§, vad avser avtal med frivilliga om hur det kan utformas för att deltidsbrandmän vid höjd beredskap ska kunna arbeta vid räddningstjänsten i större omfattning än i fredstid.

Kommunen tillstyrker att det behövs tydligare regler för det civila försvarets personalförsörjning (avsnitt 19.2 och 19.3). Det är viktigt att det blir en tydligare terminologi och kommunen anser att beredskapsregistrering är tydligt. Det är också bra om endast tillkommande personal utifrån behöver beredskapsregistreras då det blir ett mindre administrativt arbete för kommunen. Det är dock viktigt att beredskapsregistrering regleras i lag då det annars finns risk att det blir samma problematik som idag med missförstånd och okunskap och att förarbetena inte läses.

Kommunen tillstyrker att det ska finnas en inriktning och samordning av personalförsörjningen (avsnitt 26). Kommunen vill trycka på att det bör vara en funktion och inte en sektor då personalförsörjningen innefattar flera sektorer. Det kan bli otydligt om en sektor får ansvaret med anledningen av den sektorsindelning som finns idag inom det civila försvaret.

Synpunkter på författningsförslag

I Lag om Totalförsvarsplikt (1994:1809) 6 kap 2§ första stycket tillförs en ny punkt 4 som träffar alla andra avtal om tjänstgöring under höjd beredskap som inte nämns idag i 6 kap 2§.

Kommunen tillstyrker förslaget och vill trycka på att ytterligare en frivilligförordning tas fram för att göra detta ännu tydligare. Den nya frivilligförordningen ska gälla kommuner och regioner.

Kommunen anser dock att det får inte bli ekonomiskt betungande för kommunen att upprätthålla resurser å statens vägnar. Staten behöver bistå med ekonomiska medel om kommuner ska teckna egna avtal med nödvändig kompetens för att klara krigsuppgifterna fullt ut. Räddningstjänsten kommer till exempel behöva tillgång till entreprenadmaskiner, maskinförare samt hundförare vid räddning och röjning i urbana områden.

Kommunernas eventuella frivilligavtal med företag behöver utredas vidare samt kompenseras av staten vid aktivering. Ett förslag på lösning på detta är ett kompensatoriskt system där kommunen kan ansöka om pengar från staten. Ett alternativt sätt är att länsstyrelsen som regional ledningsfunktion ingår avtalen för vissa länsgemensamma resurser, i stället för kommunen.

Totalförsvarsförordningen 15§ om beredskapslarm föreslås ha ett tillägg om att tillkommande avtalspersonal ska omedelbart inställa sig för tjänstgöring enligt order eller dylikt när ett beredskapslarm ljuder.

Halmstads kommun tillstyrker förslaget.

Lagen om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (2006:544) föreslås få ett tillägg i kap 4 1§. Det handlar om att kommuners och regioner ska hålla den myndighet som regeringen bestämmer informerad om beredskapsförberedelser som vidtagits och övriga förhållanden och om övriga förhållanden som har betydelse för det civila försvaret i kommunen respektive regionen.

Halmstads kommun tillstyrker förslaget då det är viktigt att få ett helhetsgrepp kring personalförsörjningen i kommunens samhällsviktiga verksamhet.

För Halmstads kommun

Stefan Pålsson, kommunstyrelsens ordförande

Mattias Rossköld, kommundirektör